

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister voor Langdurige Zorg en Sport (LZS) over de looptijd van de Subsidieregeling intergenerationeel wonen (hierna: de Subsidieregeling)¹.

De voorzitter van de commissie,
Smals

De adjunct-griffier van de commissie,
Heller

¹ Kamerstuk 29 389, nr. 115

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie
Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie

II. Reactie van de Minister

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de concept Subsidieregeling. De leden van de VVD-fractie vinden het goed om te horen dat de subsidieregeling wordt verlengd. Zij onderschrijven het doel van de Subsidieregeling, die wil stimuleren dat jongeren gaan wonen op plekken waar overwegend ouderen wonen. Zo kunnen zij zich in deze woonomgeving inzetten voor het stimuleren van sociale interactie en cohesie. Deze leden danken de Minister voor het voorleggen en hebben op dit moment geen aanvullende vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de regeling voor de verstrekking voor een subsidie voor intergenerationeel wonen en de begeleidende brief van de Minister. Vooropgesteld willen deze leden benadrukken dat zij zich volledig herkennen in het doel wat met de regeling wordt beoogd. Het samenwonen van jong en oud kan, naast onderlinge solidariteit, ook synergie brengen op het vlak van wonen en zorg. Deze leden zijn dan ook blij dat er uitvoering wordt gegeven aan deze maatregel, waar afspraken over zijn gemaakt binnen het coalitieakkoord.

Echter, er zijn ook aspecten binnen de geleverde stukken waar de leden van de D66-fractie vragen bij hebben. Zo staat er in de beslisnota dat risico's op fraude blijven bestaan, ondanks dat er beheersmaatregelen zijn genomen. Zeker gelet op de substantiële bedragen die gemoeid gaan met deze subsidie, willen deze leden graag een reflectie daarop van de Minister. Hoe groot zijn deze risico's? En hoe wordt er precies gemonitord of de subsidie doet wat er is beoogd? De looptijd van de subsidie bedraagt vijf jaar. Wanneer wordt er een evaluatie uitgevoerd en wanneer ontvangt de Kamer deze?

Daarnaast lezen de leden van de D66-fractie dat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) de opdracht voor deze regeling geweigerd heeft uit te voeren. Als gevolg daarvan is DUS-I gevraagd om de regeling uit te voeren, maar er wordt ook getwijfeld over de uitvoeringscapaciteit daarvan. In hoeverre is DUS-I volgens de Minister geschikt om deze regeling uit te voeren. Wat zijn de criteria daarvoor? En wat waren de redenen om de uitvoering van deze regeling te weigeren van de RVO?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie maken graag van de mogelijkheid gebruik enkele aanvullende vragen te stellen over de looptijd van de Subsidieregeling.

De Subsidieregeling wil stimuleren dat jongeren gaan wonen op plekken waar overwegend ouderen wonen en zich in deze woonomgeving inzetten voor het stimuleren van sociale interactie en cohesie. Dit betreft opgenomen maatregel uit het coalitietakkoord. De leden van de CDA-fractie brengen het boek Verpleegthuis van Teun Teubes in dit kader graag onder de aandacht. De heer Teubes liet op een invoelende manier zien hoe hij samenleeft met ouderen met dementie, wat hij van hen kon leren en hoe kwaliteit van leven voorop staat.

De leden van het CDA-fractie zijn dan ook positief dat er een subsidieregeling komt om het samenleven van jong en oud gemakkelijker mogelijk te maken. Heeft de Minister in aanloop naar de start van deze regeling, zowel bij zorgaanbieders maar ook bij jongeren, in kaart kunnen brengen of er vraag is naar deze regeling? Zo ja, wat leverde dit op?

Hoe wordt beoordeeld of jongeren zich inzetten voor het stimuleren van sociale interactie en cohesie? De leden van de CDA-fractie kunnen zich voorstellen dat, gezien de woningnood onder jongeren en studenten, dit een aantrekkelijk voorstel is. Denkt de Minister dat dit op gespannen voet kan staan? Hoe vindt je jongeren die gemotiveerd zijn met ouderen samen te leven en een activiteit met hen te ondernemen?

Tenslotte lezen deze leden dat er maximaal tien jongeren in een geclusterde woonvorm (inclusief verpleeghuis) van deze subsidieregeling gebruik kunnen maken. Zijn dit extra plaatsen of gaat dit van de geclusterde (verpleeghuis)plaatsen af? Kortom, komt het erbij of komt het in plaats van?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de looptijd van de Subsidieregeling en de onderhavige stukken. Ze hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

Op dit moment bestaan er al enkele initiatieven waar intergenerationeel wonen plaatsvindt, zoals Het Ouden Huis in Bodegraven, woonzorgcentrum De Posten in Enschede en woon- zorgcentrum Humanitas in Deventer. De leden van de SP-fractie lezen dat de subsidie moet leiden tot meer van deze initiatieven. Hoeveel extra plekken denkt de Minister met deze subsidie te genereren? Welke stappen gaat de Minister ondernemen als deze extra plekken onvoldoende gerealiseerd worden? Welke stappen gaat de Minister ondernemen als er straks meer aanspraak op deze subsidieregeling wordt gemaakt dan dat er in eerste instantie werd verwacht?

De leden van de SP-fractie lezen verder dat een jongere wordt gedefinieerd als een persoon met een leeftijd vanaf achttien tot en met dertig jaar. Wat zijn de consequenties als deze persoon 31 wordt? Kan deze persoon dan nog steeds in het zorgcentrum wonen? Zo niet, hoe lang heeft deze persoon de tijd om nieuwe woonruimte te zoeken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Subsidieregeling. De leden van de PvdA-fractie lezen dat deze subsidieregeling een uitwerking is van het coalitieakkoord en vragen de Minister waarom de subsidieregeling nu pas naar de Kamer wordt gestuurd, gezien de problemen op de woningmarkt voor zowel jongeren als ouderen, de grote tekorten aan personeel in de zorg en de toename van eenzaamheid onder ouderen.

De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister welke maatregelen er naast de subsidieregeling worden genomen om intergenerationeel wonen daadwerkelijk te stimuleren. Of is de Minister van mening dat de subsidieregeling voldoende stimulans daartoe vormt? Waarp is de gedachte gebaseerd dat jongeren ervoor kiezen in complexen met ouderen te gaan wonen omdat de huur daar tweehonderd euro per maand goedkoper is? Hoe worden de andere voordelen, anders dan financieel, onder de aandacht van jongeren gebracht? Wat is de verwachting ten aanzien van het gebruik van deze subsidieregeling?

De leden van de PvdA-fractie wijzen erop dat de bouwopgave al niet dreigt te lukken. Hoe kan de Minister intergenerationeel wonen als oplossing presenteren als er zowel voor ouderen als voor jongeren onvoldoende woningen bij komen?

De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister wat de extra hulp en ondersteuning die jongeren geacht worden te geven precies inhouden. Welke zorgtaken horen hierbij en welke niet?

In het Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) staat dat ondersteuning en zorg thuis zo georganiseerd moeten zijn dat ouderen veilig en vertrouwd thuis kunnen blijven wonen. Hoe kan dat gegarandeerd worden als er ieder jaar weer een onderuitputting is op wijkverpleegkunde, als thuiszorgorganisaties kampen met onvoldoende personeel en hoog ziekteverzuim? En wat zijn de gevolgen dan voor jongeren die intergenerationeel willen wonen en best gebruik willen maken van de subsidieregeling, als er zo veel signalen zijn dat mensen die zorg nodig hebben die zorg niet kunnen krijgen, als mensen pas naar een verpleeghuis kunnen wanneer ze een zware en gecompliceerde zorgvraag hebben die al lang thuis niet meer opgevangen kan worden? De werkdruk voor wijkverpleegkundigen is nu al hoog, veel wijkverpleegkundigen haken af en het gebeurt nu al dat mensen geen zorg kunnen krijgen. In hoeverre is het de bedoeling dat jongeren dit gaan opvangen omdat ze goedkoper kunnen wonen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de Subsidieregeling. Zij onderschrijven de doelen van de subsidieregeling, maar hebben nog wel een aantal vragen over de uitwerking en effectiviteit van de subsidieregeling. De eerste vraag gaat over de omvang. Ten eerste vragen zij de Minister hoeveel woningen voor jongeren de huidige subsidievoorwaarden en het gereserveerde budget kunnen worden gesubsidieerd.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben ook nog een aantal vragen over de voorwaarden. Zo lezen zij in het reglement dat de geclusterde woonvorm tenminste uit vijf eenheden moet bestaan. De leden van de GroenLinks-fractie vragen de Minister wat de verdeling van het aantal jongeren en ouderenwoningen moet zijn.

Over de hoogte van de kale huur die mag worden gevraagd aan jongeren, namelijk driehonderd euro, hebben zij ook nog een vraag. Waarom is er gekozen voor een kale huur van driehonderd euro? Is een kale huur van driehonderd euro, gelet op de krapte van huizenmarkt en de hoge huren, een realistische bovengrens? Waarom is er bijvoorbeeld niet aangesloten bij de grens voor huursubsidie om aanspraak te kunnen maken op deze subsidie?

Tot slot vragen genoemde leden of de effectiviteit van deze subsidie kan worden gemonitord of geëvalueerd. De leden van de GroenLinks-fractie willen graag weten wat de effecten zijn van het samenwonen van jongeren en ouderen op de zorgvraag van de ouderen en de daarmee samenhangende kosten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

Het lid van de BBB-fractie heeft kennisgenomen van de brief van de Minister inzake de vergrijzing en het integrale ouderenbeleid.

Het lid van de BBB-fractie ondersteunt het streven dat jongeren gaan wonen op plekken waar overwegend ouderen wonen en zich in deze woonomgeving inzetten voor het stimuleren van sociale interactie en cohesie. Zij is dan ook benieuwd naar het aantal aanvragen wat hieruit voortkomt. Kan de Minister hier de Kamer, binnen twee maanden na openstelling van de regeling, over informeren?

II. Reactie van de Minister